

POWINNOSCI CHRZESCIANSKIE,

To jest:

Co powinien każdy Chrześci-
anin wierzyć, czynić, y wie-
dzieć, aby był zbawiony.

z dozwoleniem Stárszych

Do Druku

P O D A N E.

Roku Pańskiego 1720.

Franisci Valentini Ruthen;

Presbyter,
Libris
Miss.
Long & Ass.

W W A R S Z A W I E

W Drukárni J. K. M. WW: OO:

Scholarum Piarum,

*Każdy Chrześciańin powinien wie-
rzyć, y wiedzieć.*

Pytanie. Co iest Pan BOG,

Odowiedź. Stworzyciel Nie-
bá y Ziemie.

P. Na coż nas P. BOG stworzył?

O. Abyśmy go ználi, kocháli,
chwalili, onemu służyli na tym
świećcie, y tym sposobem żywot wie-
czny otrzymáli.

P. Gdzież iest Pan BOG,

O. W Niebie, na ziemi, y na ká-
żdym mieyscu.

P. Wiele iest Bogow?

O. Ieden tylko.

P. Wiele iest Osob w Bogu?

O. Trzy, to iest: BOG Ojciec,
SYN Boży, DUCH S. trzy Osoby
á ieden P. BOG, toć to iest, co zo-
wiemy TROJCA S.

P. Ktora z tych trzech Osob iest
większa, mędrsza, y dawniejsza?

O. Tak

O: Tak iest wielka mądra, y przed-
wieczna, iedną iako y druga.

P. Ktora z tych trzech Ojeb stała
się Człowiekiem?

O. Wtora, to iest: SYN Boży tyl-
ko, a nie BOG Ociec ani DUCH Ś.

P. Coż to iest stać się Człowie-
kiem?

O. Iest to wziąć ciało y duszę ta-
ką, iako iest ciało y dusza naszą.

P. Gdzież się stał Człowiekiem?

O. W Zywoćie Nayśw. PANNY,
za sprawą DUCHA Świętego.

P. Iak się zowie?

O. JEZUS CHRYSTUS BOG y
Człowiek.

P. Czemuż się stał Człowiekiem?

O. Aby nas wybawił od piekła,
y zaśluzyl nam Niebo śmiercią
swoią.

P. Iaką śmiercią umarł?

O. Śmiercią krzyżową.

P. Co przyjmiesz gdy przystę-
puiesz do Stołu Bożego?

O. Ciało y Krew, Duszę y Bóstwo
Pána Nászego JEZUSA Chrystusa
pod Osobą Chleba.

P. A czy iest tam Chleb?

O. Nie máłz: bo się przemienia
w Ciało Chrystusowe mocą słow
Sakramentalnych, ktorých Kápián
używa.

P. A czy zostáie tam co chlebo-
wego?

O. Istoty Chlebowey cále tam nie
máłz, same tylko przymioty zostáią:
to iest białość, okrągłość imák, &c.

P. A czy táż to białość, okrągłość
iest Chrystusem Pánem?

O. Nie: ále pod niemi Chrystus
iest utáiony.

P. Kiedy Kápián łamie Hostyą
poświęconą, czy łamie Ciało Chry-
stusa Pána?

O. Nie łamie Ciála, lecz tylko
przymioty Chlebowe.

P. Ktoráž rzecz iest naypotrze-
bniejszy do godnego przystępowa-
nia do stołu Páńskiego? O. Nie-

O. Nie mieć żadnego grzechu
śmiertelnego na sumnieniu, ani chę-
ci do niego.

P. Wiele jest Sakramentow w Ko-
ściele Bożym, y które są skutki o-
nychże?

O. Siedm. 1. Chrzest, który gła-
dzi grzech pierworodny, y czyni
nas Chrześciana.

2. Bierzmowanie, które nam do-
daje łask potrzebnych do doskona-
łości Chrześcijańskiej.

3. Ciało y Krew Pána naszego JE-
ZUSA Chrystusa, które tuczy du-
szę naszą do żywota wiecznego.

4. Pokutá, przez którą otrzymu-
jemy odpuszczenie grzechow ná-
szych.

5. Ostateczne pomázanie, które
nam pomaga do dobrej śmierci, a
częstokroć y do zdrowia.

6. Kápiánstwo, które Kápiánom dá-
je moc dosyć uczynienia Urzędowi
swemu.

7. Małżeństwo , w którym ludzie odbierają od Pańa BOGA łaski potrzebne do wychowania dzieciak według woli iego.

Wwagi Duchowne.

NA coż mię BOG stworzył? natoli, abym jadł, pił, spał, stroił się, w roskolzach żył, zbierał &c? Ah nędzny by to był koniec!

Copomoże abym cały świat miał, we wszelakim szczęściu pomyślnym opływał, ieżeli duszę iedyną stracę?

Czy chcę iateż szczerze zbawić duszę moję? ieżeli chcę szczerze, a czemuż się szczerze do tego nieprzyłożę? tak, iako się przykładam do nabycia fortuny, przyiaźni, łaski ludzkiej, wygod ciała &c.

Co będzie zemną w godzinę śmierci kiedy mi staną w oczach wszystkie grzechy moje? stanie tuż następuiąca wieczność ah iaka!

Po śmierci nie poprawię, w czym tu dobła-

tu pobłądzę; a czemuż przecię nie
tylko ale ielżcze coraz w większe
błądy zachodzę?

Gdyby mi teraz umierać przyszło
czego bym się bał, albo spodziewał?
czybym owym moim wymowkom
w grzechach, owym spowiedziom,
ktorem tylko z zwyczajn zmusu
czynił, ufał?

Ná wieki albo w niebie, albo w
piekle! ah co to ná wieki? co to w
niebie albo w piekle?

Oco się bárdzey starać? czy aby
było dobrze ná lat dzieścięć pięć-
dzieściąt do śmierci? czy aby było
dobrze ná wieki po śmierci?

Wiesz żeś ciężko zgrzeszywszy
ná piekło zarobiłś a nie wielz ież-
liś odpuszczenia dołąpił? czemuż
teraz gdy czas masz szczerze nie
pokutuiesz?

O czym że ia to owo podczasz my
śle? co mówię? albo czynię? a BOG
wszystko słyży, wszystko widzi,
sercá przenika!

Coż mi BOG złego uczynił, iż go
tak obrażam? tak często, tak ciężko
tak rozmaicie! czy więcej obrażać
będę?

Z każdego momentu, myśli, słowa,
uczynku, trzeba będzie dać rachun-
nek BOGU, iako to straszna?

Przyjdzie to wszystko, co masz, y
jeszcze mieć możesz opuścić, a coż
z sobą weźmiesz? co zanieśiesz?

Czy nie dziś dosypię miarki grze-
chow moich, a zą tym, iuż więcej
pokutować iak ma być nie będę?

Y długoż oBoże, Stworco, Odku-
picielu, Pánie, Dobrodzieciu moy
będziesz kosiatał do serca mego? a ia
cię nie puszcę? długoż mię bę-
dziesz upominał? a ia cię nie uślu-
cham? długoż w śmierdzącym gro-
bie grzechow moich leżeć będę.

Rzekłem oPánie moy teraz zaczy-
nam, sprawzę odmiánę dobroci nie-
skończona.

AKT

A K T

Skruchy doskonałej.

BOZE w dobroci nigdy nieprzebrany,
Zadnym ięzykiem niewypowiedziany:
Ty ieścieś godzien wszelakiey miłości,
Pofzanowania, chwały uczciwości.

Ciebie chcę, pragnę, y ważę samego,
Nad wszystkie dobra tyś u serca mego
Naywiększe dobro, tyś w naywiększey cenie
Sam jeden umnie nad wszystko stworzenie.
Choć byś mię nigdy za grzechy moy Panie
Nie karał, przecię żałowałbym za nie :

A żałowałbym dla tego samego,
Żem cię obraził Pana tak dobrego.
Więc o moy BOZE y teraz żałuję,
Dla tego że cię nad wszystko miłuję.

Y to u siebie śtatecznie stąnowię,
Ze grzechow moich nigdy nie ponowię
Mam mocną wolą spowiadać się szczerze,
Y zawsze trzymać z tobą to przymierze,
Co gdy uczynię spodziewam się Ciebie,
Widzieć z radością y żyć z tobą w Niebie.

O BOZE dobry ! BOZE litościwy ,
Racz bydź mey duszy nędzney miłościwy.
O BOZE dobry, BOZE litościwy,
Racz bydź mey duszy nędzney miłościwy.

PRZESTROGI

*Dla tych którzy zamyślają o Stanie
Małżeńskim.*

I. **T**En co zamyśla o stanie Małżeńskim, ma uważać i jeżeli to wola Boża, dla tego niech się poradzi Spowiednika iakiego mądrego y pobożnego, y ną tę intencją niech przyimie kilka razy Najswiętszy **SAKRAMENT**.

2. Trzeba od siebie odrzucić wszelkie intencye, albo umysł niepocziwy, y nieprzystoyny : nieuważając tak dalece w przyjacielu, ani dostatkow, ani roskoży, ale raczej cnotę, zbawienie swoje, y dobre dziełek wychowanie.

3. Nie ma nic czynić bez porządnej woli Rodziców.

Powinności Małżonkow.

1. Powinni Małżonkowie wzajemnie sobie dochowywać uczciwości y żyć w zgodzie.

2. Wie-

2. Wzajemney dochowywać wiary, którą sobie przy ślubie obiecali, nie myśląc dobrowolnie o kim innym.

3: Miałą często przystępować do Najsświętszego SAKRAMENTU, aby w tym stanie nabożnie żyli.

Powinności Rodziców ku Działkom swoim.

1. Powinni Rodzice wszystkim Działkom swoim iednakową miłość pokazywać.

2. Nauczać ich Tajemnic TROYCE Przenajświętszey, Wcielenia SYNA Bożego, y Najsław. SAKRAMENTU.

3. Występki ich karać z miłości nie z gniewu.

4. Nie dawać im pogorszenia, ale y owszem dobry przykład.

5. Obmyślać ich potrzeby, aby po śmierci Rodziców swoich, żyli wedle stanu y kondycyi swoiey.

Powinności Działek ku Rodzicom swoim.

1. Powinni ich czcić y szanować, bo takie mają od Pana BOGA rozkazanie: bądźcież czcić Oycę y Matkę twoję, abyś długo żył na świecie.

2. Powinni im być posłusznymi, bo tak Pan BOG przez Pawła S. rozkazuje: Synowie bądźcie posłusznymi Rodzicom swoim, aby się wam dobrze działo.

3. W nich się kochać nie im złego nie życząc, ani wyrządzając.

4. Rátować ich w potrzebách, abowiem po Panu BOGU od nich największe dobrodziejstwa mają.

5. Modlić się za nich, aby ich Pan BOG błogosławił na duszy y na ciele.

Powinności Panów ku Poddanym swoim.

1. Powinni Panowie starać się o zbawienie Poddanych swoich.

2. Nie

2. Nie wyciągać od nich podátkow nieśluszných, ani obciążać ich niezwyczajnemi robotami.

3. Dawać im wolny przystęp do siebie, y wyświadczać łaskawości swoje ku nim iáko ku Bráci w CHRYSTUSIE.

4. Występki ich karać z miłości nie zgniewu.

5. Nie bydź im przyczyną do pogorszenia.

Powinności Pánow y Pań ku Sługom swoim.

1. Powinni Pánowie y Pánie Sługom swoim dobrowolnie, y niezwłocznie zaślugi płać.

2. Mieć oko ná nich y ná ich sprawy.

3. Dobrym przykładem pobudzać do nabożeństwa.

4. Winy tájemne tájemnie, a publiczne publicznie karać.

5. Kiedy im kto powie co złego o nich

o nich, nie zaraz wierzyć, ale się
wprzód wypytać.

6. Przykazować często Czeladzi
swoiej, aby się strzegli przysięgá-
nia, ślania, przekleństwa, y innych
zbytkow:

7. Swawolnego służępowinni od-
prawić, żeby grzechami swoimi
nie zaciągnął pomsty Bożey ná cá-
ły Dom ich, y towarzyszw two-
ich złym przykładem nie gorszył.

*Powinności Sług, ku Pánom y Pá-
niom swoim.*

1. Máią bydz posłusznemi we wszy-
stkim, z robić co Pan chce y każe,
kiedy nie idzie o obrazę Boską.

2. Máią Pánom wiernie służyć, y
dla tego máią się starać, żeby się w
domu nic nie zepsowało, ani zgi-
nęło, y żeby co Pánu należy, łami
ná swoy pożytek nie obracali.

3. Powinni im zmiłości służyć, y
dla tego nie máią się ná nich gnie-
wać,

się
zi
á-
h
-
i
wac, ani przeciwko nim szemrać,
nie mają nikomu powiadać co się
w domu dzieie, dla zachowania Śla-
wy Pańskiej, chyba temu, komu-
by o tym wiedzieć należało.

4. Oznaymić Pánu albo Páni, kie-
dy się kto źle sprawuie.

5. Pánem swoim nie gardzić, przed
nikim go nie osławić.

6. Z Czeladzią domową dobrze się
zachowywać, nikomu nie zazdro-
szcząc, ani przeszkadzając, a osobli-
wie między kompanami niezgody
nie śiać.

*Powinności Páráfiánów ku Pá-
sterzom swoim.*

1. Páráfianie powinni czcić Páste-
rzów swoich, ponieważ są Oycami
Duchownemi.

2. Powinni Śluchać ich upominá-
nia, bo tak Pan BOG rozkazuje.

3. Nigdy nic złego nie mówić o
nich.

4. Bywać

4. Bywać ná Kazániu, ná Kátechizmie, álbo Náuce Chrześciańskiey, ná Nielzporze, á osóbliwie ná Mszy świętey.

5. Dawać prędko znáć kiedy kto z nich záchoruie.

6. Mieć ná nich wzgląd , y Dzieśięciny oddawać, gdyż iá Panu BOGU poświęcone.

*Powinności Poddánych ku Pá-
nom swoim.*

1. Naprzod czcić ich powinni gdyż wyrażáią ná sobie zwierzchność Boską.

2. Słuchać ich kiedy nie idzie o obrážę Bożą, bo tak Pan BOG przykazuie.

3. Służyć im z ochoty, nie z przy muszenia.

4. Robić szczerze dla nich, á nie ná oko tylko, poki Włodarz álbo Podstarości iest im przytomny.

5. Nieskorzystać ich w niczym.

6. Modlić się zá nich. *Cztc-*

*Cztery sposoby skuteczne do życia
w boiaźni Bożej.*

1. Spowiadać się Komunikować często.
2. Słuchać często Słowa Bożego.
3. Zabawiać się często modlitwą, a osobliwie wewnętrzną.
4. Chronić się towarzystwem rozpustnych ludzi, y okazyi grzechowych.

Pomnienie Chrześcianin umieć.

1. Oycze nasz, &c.
 2. Zdrowaś MARYA, &c.
 3. Wierzę w BOGA, &c.
 4. Przykazanie Boże, y Kościelne.
- P. Wiele jest Przykazania Bożego?

O. Dziesięć.

JA jestem Pan BOG twoy którym Cię wywiodł z Ziemi Egypckiej, z Domu niewoli.

1. Niebędziesz miał Bogow cudzych przedemną.
2. Nie

2. Nie będziesz brał imienia Pa-
nā BOGA swego nadaremno.

3. Pamiętaŷ abyś dzień święty
święcił.

4. Czćiy Oycā twego, y Matkę
twoię.

5. Nie będziesz zabijał.

6. Nie będziesz cudzołożył.

7. Nie będziesz kradł.

8. Nie będziesz mówił przeciw
blizniemu twemu fałszywego świā-
dectwa.

9. Nie będziesz pożądał domu bli-
źniego twego.

10. Ani będziesz pragnął żony ie-
go, ani sługi, ani słuźebnice, ani
wołu, ani ośła, ani żadney rzeczy,
ktora jego ieŷt.

P. Wiele ieŷt Przykazania Kościel-
nego.

O. Pięć.

1. Poŷtanowione od Kościoła dni
święte święcić.

2. Mszy świętey we dni święte z
uczćiwością słućać.

3. Na

3. Nákazáne w pewne dni poſty,
y od niektorych pokármow wſtrzy-
mywánie záchowáć.

4. Przenayſwiętſzy SAKRA-
MENT, przynaymniey raz w rok
y to około ſwięta Wielkánocnego
w właſney Páráſij przyimowáć, álbo
w inſzych zá dozwoleńiem wła-
ſnego Páſterzá.

5. Grzechow Káplánowi właſne-
mu, álbo inſzemu z iego dozwo-
leniem, ná káždy rok ſpowiádáć ſię.

S P O S O B

Szczegulny do Spowiedzi S.

*Co trzeba czynić przed Spo-
wiedzią.*

1. Trzeba roztrząſnąć ſumnienie
ſwoie, y obaczyć co káždy z nas
przeciwno Przykazaniu Bożemu,
álbo Kościelnemu uczynił.

2. Wzbudzáć w ſercu ſwoim pra-
wdziwą ſkruchę zá grzechy właſne
pomniąc

pomniąc ná to , że káždy grzech śmiertelny krzyżuie iakoby znowu Chrystusa Pána pozbawia Królestwá Niebieskiego, y potępia ná wieki Dulze násze.

3. Mieć w sercu swoім státeczną wolą nie wracać się do grzechow swoich, zá pomocą łáski Bożey.

Co trzeba czynić ná Spowiedzi ?

1. Ukleknąwszy przed Káplánem przegnać się y mowić: Błogosław mię Oycze Duchowny.

2. Zmowić spowiadam się Pánu BOGU, &c.

3. Wyznać grzechy swoje od ostatniey Spowiedzi popełnione, żadnego ze wstydu, albo boiázni nie tájąc.

4. Słuchać pilno przestrogi Kápláńskiej, y pokuty náznáczoney.

5. Pod czas ábsolucyi záłować znowu zá grzechy.

Co trzeba czynić po Spowiedzi.

1. Upaść na kolana przed Najświętszym SAKRAMENTEM, y podziękować Panu BOGU za rozgrzeżenie.

2. Pożłanowić przed CRYSTUSEM Panem nie wracać się do grzechu.

3. Prościć go o łaskę, abyśmy się tych grzechow ktorycheśmy się wyśpowiadali, y inszych wystrzegali dla miłości iego, y zbawienia duśz naszych.

4. Pokutę na Spowiedzi nąznaczoną wypełnić.

S P O S O B

Szczegulny do przygotowania się do KOMMUNY S.

Akt Wiary-

Wierzę mocno, że mam przyimować Ciało y Krew Pana JEZUSA CHRYSTUSA Zbawiciela

ciela mego , przy tey Kommunij ,
bo to sam powiedział.

Akt Dziękczynienia.

Dziękuję moy drogi JEZU, żeś
postanowił ten Wielki SAKRA-
MENT, dla zbawienia moiego.

Akt Adoracyi albo pokłonu.

Kłaniam się tobie Chryście JEZU
w tym Przenayświętszym SA-
KRAMENCIE utiaiony.

Akt Miłości.

Miluię Cię ze wszystkiego ser-
ca meiego, y ze wszystkiey du-
szy moiey.

Akt podziękowania.

CZy podobna o BOZE moy, że
nie gárdził przybytkiem serca
moiego ?

Akt

Akt Pokory.

WYznawam o BOŻE moy, że
nie jest godzien tak wielkiej
śaśki.

Akt Skruchy.

BRzydżę się dla miłości twoiej
tym wszystkim, coć się w sercu
moim niepodoba.

Akt Protestacyi.

CHcęć po tey Kommunij służyć
aż do śmierci za pomocą twoią.

A K T Y.

Ktore potrzeba czynić po Kom-
munij Świętey.

Akt Wiary.

Wierzę JEZU moy żeś teraz jest
przytowanym w sercu moim.

Akt Pokłonu.

WYznawam żeś jest moim nay-
wyższym Pánem y Dobrodzie-
icm. Akt

Akt Dzięczynienia.

DZiękuięć o BOŻE moy, za tak wielkie Dobrodzieystwá.

*Akt oddania samego siebie Pánu
B O G U.*

POnieważes mi dał moy naymilszy Zbawicielu wszystko co masz Ciało, y Krew, Duszę y Bóstwo twoie, oddaieć się całe y zupełnie teraz y na wieki.

Akt Proźby.

Proszę cię BOŻE moy, o łaski potrzebne do zbawienia dusze moiey, do szczęśliwey śmierci, y do żywota wiecznego otrzymania, bom na tę intencyą Kom. munikował.

PO-

POWINNOŚCI

Każdego Chrześcianina,

MODLITWA PORANNA

*Stawmy się przed obecnością
Bożą, y dziękuymy mu za
wszystkie nam od niego dane
dobrodziejstwa, a osobliwie no-
cy dzisieyszey.*

PANIE B O Z E Wszechmogący
wierzę mocno, żeś ieś wszędzie
obecny, a osobliwie na tym miey-
scu, oddać pokłon : y miłuję cię
nade wszystko, dziękuję żeś mię
stworzył, żeś mię Krwią Syna twe-
go Pána naszego JEZUSA Chry-
stusa, odkupił, tey nocy od
grzechu y wszelkiego nie-
szczęścia zachować
raczył.

B

Ofia-

*Ofiáruymy Pánu BOGV, myśli,
řlowá y uczynki náře ábyřmy
mu řię podobali, y nagrodę zá
nie od niego otrzymáli.*

OFiáruięć PánieBOZE wřzyřtkie
myřli řlowá, y uczynki moie, y
nic niehcę dnia dźięięřszego czy-
nić, coby nie było dla řámeę mi-
řłości twoieę, y dla zbáwienia mo-
iego.

*Prořmy Páná BOGA áby nas bron-
niř od grzechu wřřelákiego.*

Wieřz dobrze o BOZE moy, że
bez ćiebie nic nie mogę uczy-
nić godnego chwały wieczney,
wieřz dobrze że potrzebuię řářki
twoieę řwięteę, ábym dnia dźi-
ięięřszego Máieřtatu twego nie o-
braziř, dla tego goráco onię pro-
řę, ábym řię řrzegř grzechow
wřřelákich, á ćwiczył řię w cno-
tách Chřeřćiáńřkich.

Ofiá-

Osiarowanie się Najświętszey Pannie MARYI.

O Przenajświętsza Panno Bogarodzącielko MARYA Opiekunko moia, biorę cię dnia dzisieyszego za Panią, za Matkę y Obronicielkę moię. Zlecam ci ciało moje, duszę moię, żywot moy, śmierć moię, wieczność moię, y wszystko co mam, prosząc abyś mnie niegodnego za służbę przyjąć raczyła, y to mi sprawiła, abym wiernym kochanego Syna twego służą został, Amen.

Polecenie się Aniołowi Świętemu Stróżowi.

A Niele Boży Strożu moy, mnie Tobie z opatrności Boskiej zleconego racz dnia dzisieyszego strzedz, rządzić, bronić, y do żywota wiecznego prowadzić, Amen.

Przez dzień te się zażyć mogą.

MODLITWY.

Ná poczátku sprawy káždey, y roboty mówiąc.

Panie BOZE moy ofiaruić tę sprawę, albo pracą moję na chwałę twoję, użyż mi proszę cię błogosławieństwa twego.

Przed iedzeniem.

Panie BOZE błogosław ten pokarm, ktorego mam pożywać abyś mi mógł służyć.

Wstawsy od Stołu.

BOZE moy dziękuić za pokarm, ktoregoś mi użyzyć raczył, doday mi łaski twoicy, abyś go zawsze zażywał według upodobania twoiego.

Kiedy dzwonią albo Zegar bije.

BOZE moy otworz uszy serca mego, abyś zawsze słucał głosu twego, y ciebie nie obrażał.

Kiedy

*Kiedy postrzeżesz żeś zgrzeszył, al-
bo o tym powątpiwaś, uczyni Akt
Skruchy tym sposobem.*

BOZE moy proszę cię, żebyś mi
raczył odpuścić grzech moy, za-
łuię serdecznie żem cię B O G A
mego obrażał, dla samey iedyney
miłości twoiey, y stanomwię mocno
więcey Ciebie BOGA mego nie
obrażać, y tego się więcej grzechu
nie dopuścić, za pomocą łaski
twoiey świętey, o którą cię uśilnie
proszę.

M O D L I T W A WIECZORNA.

*Stawmy się przed obecnością BO-
ZA, y dziękuymy mu za nysy-
łkie dobrodziejstwa dane, a
osobliwie za dzisieysze.*

PAnie B O Z E Wszechmogący
wierzę mocno, żeś jest obecnym
B 3 tu

tu y na każdym mieyscu, á osobliwym sposobem w Nayświętszym SAKRAMENCIE, kłaniam się tobie, y miłuję cię nadewszystko, wyznawam żeś iest moim Naywyższym Pánem y Dobrodzieciem : dziękuję żeś mię stworzył, żeś mię odkupił, żeś mię łaską Chrztu świętego obdarzył, żeś mię zachował do terażnieyłego czasu, y od potępienia wiecznego do tey godziny bronisz, iako też y záto, żeś mię dnia dzisieyłego pokármem tak doczesnym iako y Duchownym opátrzyć raczył.

Prośmy Páná BOGA o poznánie grzechow nášych, á żebyśmy się nimi brzydzili.

PANIE BOZE światłości dusze moiey, bez ciebie nic nie mogę do zbawienia dusze moiey słužącego uczynić, oświeć rozum moy
y wípo-

y wspomóż pamięć moję, aby
mogł poznać, w czymem dnia d
siejzgo Maieftat twoy obraził, y
aby za grzechy moje serdecznie
żałował, y prawdziwie pokutował.

*Przywiedzmy sobie na pamięć
wszystkie grzechy, ktorychśmy się
dopuszcili dnia dzisieyszego, my-
ślą, mówą, uczynkiem, y opuście-
niem, a one naybardziej do kto-
rych iestemy skłonnieyszy. (Tu
się trzeba trochę zaftanowić, y
przypomnieć sobie na pamięć
grzechy tego dnia popełnione,)
Pobudźmy się do prawdziwego ża-
łu za grzechy nasze, obiecując Pá-
nu BOGV więcej nigdy nie grze-
ścić za pomocą łaski iego świętey.*

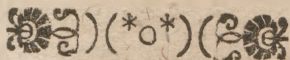
Panie JEZU Chryście Zbawicie-
lu moy, iedyne dobro moje, ża-
łuję serdecznie żem Cię BOGA
mego

meo, obraził, brzydę się wszy-
skiem grzechami moimi dla mi-
łości twojej, mam stateczną wołą
y postanowiony umyśl więcej ni-
gdy nie grzeszyć, za pomocą łaski
twojej świętej o którą cię proszę.

*Bądźmy w takim stanie w iakim
chcemy byż w ostatnią godzi-
nę śmierci naszej.*

Wiem dobrze o BOZE moy iż
mi przydzie kiedyżkolwiek
umrzeć, a podobno nie za długo, o
iak miła rzecz człowiekowi na ten
czas będzie pamiętać na to, że to-
bie poki zdrowie służyło, dobrze
y wiernie służył, poki tedy żyw bę-
dę, chcąc zawżę służyć abym szczę-
śliwie umarł, y Ciebie BOGA y
Stworzyciela moiego w chwale
Niebieskiej na wieki wiekow
oglądał, Amen.

KRO-

K R O T K I E W Y Z N A N I E *Przednieyszych táiemnic Wiá- ry świętey Kátolickiey.*

Wierzę że TROYCA Święta iest
BOG Ociec, Syn Boży, Duch
Święty, Trzy Osoby á jeden tyl-
ko BOG. Wierzę, że BOG, kto-
ry iest we trzech Osobách ieden,
złych ogniem wiecznym w piekle
karze, á dobrym w Krolestwie Nie-
bieskim żywot wieczny dáie. Wie-
rzę, że JEZUS Chrystus iest Syn
Boży, który dla nášzego zbawie-
nia stał się Człowiekiem, náro-
dził się, umarł, y zmartwychwstał.
Ten iest oraz BOGIEM y Człowie-
kiem, sądzić będzie żywych y u-
marłych. Wierzę że DVCH S.

iest

ieſt trzecia Oſoba TROYCY S.
ktory pochodzi od BOGA Oycá,
y od Syná Bożego, y ieſt BOG
rowny BOGU Oycu, y Synowi
Bożemu. Wierzę że w Nayświęt-
szym SAKRAMENCIE, ieſt Ciałó
y Krew Pána JEZUSA Chry-
ſtusa Syná Bożego. Wierzę, że w
Kościele Świętym Kátolickim ieſt
ſiedm Sákramentow, to ieſt ſiedm
znákw albo ſpoſobow, ktoremi
ludzie ſáſki Bożey doſtępują. A
te ſą Sákramentá, Chrzeſt, Bierz-
mowanie, Pokutá, Nayświęſzy
SAKRAMENT Ciała y Krwie
Chryſtusowey, Kápłańſtwo, Mał-
żeńſtwo, y oſtátne Oleiem Świę-
tym pomázanie. Ná oſtátek wie-
rzę, y wyznawam wſzyſtko, cokol-
wiek Koſciół Święty Kátolicki
rozkázuie y podáie do wierzenia,
ktory to Koſciół prawdziwe ieſt
zgromádenie ludzi Wiarę Chry-
ſtusową wyznawájących, pod wła-
dzą y

dzą y Żwierzchnością Rzymskie-
 go Biskupa, y Papieża zostawiają-
 cych. A przytym wyznaniu mo-
 im żałuję BOŻE moy, żem cię kie-
 dykolwiek obraził; dla tego żałuję,
 żeś ty ieśt dobry, a ia tak do-
 brego obrażilem cię, nie chcę cię
 więcey obrażać, ktorego miłuję y
 przekładam nad wżytkie do-
 bra, chcę się spowiadać grze-
 chow moich. BOŻE bądź
 miłościw mnie grzeszne-
 mu człowiekowi.

A
 M ✕ E
 N.

